

«Και θέλω οι στοχασμοί καθαροί να μένουν οὐν τὰ γένησι στὴς κορυφὲς οὐρα».

Κωστής Παλαμάς

Καὶ στὴς περὶ ἀσκήματες κορυφῆς τὸ ἀνέβασμα μὴ βαθεῖα ἀνάσα ἔρχεται ἀπὸ ἐνδοτικτὸ νὰ μᾶς ἀναγεῖται ὅλο τὸ περιεχόμενο τοῦ θώρακος, ἕνας παλμὸς σφρίγγων διατρέχει τὸ σῶμα καὶ μὴ ἀφθαστὴ ἡρεμία καὶ ἰκανοποίηση γεμίζει τὴν ψυχὴ.

Ὅλα αὐτὰ γίνονται βέβαια ἀισθητὰ σὲ μεγαλύτερο βαθμὸ διαρπαγεῖ κανεὶς τὸ πόδι του στὸ Στεφάνι καὶ στὸ Μύτικα, τίς δὲν ψηλότερες καὶ δυσκολότερες κορυφές τοῦ Ὀλύμπου ἀλλὰ συγχρότως ἔνα ὑπερκόσμιον συναισθημα κωριαρχεῖ στὴ ψυχὴ. Σκέπτεται κανεὶς διὰ πατέρι οὐ ἐξαιρετικὰ σημεῖα τῆς γῆτινῆς σφαιρῆς στὰ ὁποῖα κἀποτε ἡ φαντασία τοῦ ἀνθρώπου οὐ χωρὶς κάποια λογικὴ αἰτία, ἐποποθέτησε τοὺς θεοὺς ἢ μᾶλλον τὸ δρμητήριο τῶν θεῶν. Ἄν μπορεῖ κανεὶς νὰ ἀντικρῶσθῃ τίς κορυφές χωρὶς κάποιο σέβας γιὰ τοσοῦτοι διὰ ἀπ' ἐκεῖ ὅλος ὁ ὑπερόχος ἀρχαῖος Ἑλληνικὸς κόσμος ἐπήρε τὴν ἀρχαῖὴ δύναμη τῆς μεγαλοφυῆς του. Κι' ἂν δὲν περιμένει ὁ τολμηρὸς ἐπισκέπτης νὰ ἴδῃ τὴν Ἥρα καὶ τὰς ἄλλας θεὰς νὰ ἐρχοῦνται νὰ τὸν προσβληθῶσιν καὶ νὰ τὸν κερᾶσιν αὐτὰ τὰ ἀγνώστου γέσσεως νέκταρ καὶ ἀμβροσίαν πάντως ὅμως εἶναι ἐμπροσθέντος ἀπὸ τὸ θεῖον περιβάλλον καὶ γὰρ καλὸ καὶ γὰρ καλὸ προετοιμάζεται γὰρ κάποια ἀφηνεῖα ἐμφάνισθῃ. Ἄντι ὅμως θεῶν ἢ περικαλιῶν θεῶν βλέπει κανεὶς ἀποκατάκτοι νὰ φεύγῃ μὲ κωμαστὴ πηδῆματα οἰκὸς μύτες τῶν βράχων ἢ κανεὶς τραγονιστὴ οὐνορειβᾶτην πῶν ἀπ' τὸ κοδο καὶ τὴν καλοποίηση ἔχει μεταβληθῆ ὁ ἀρχαῖος οὐρανός. Καὶ τότε θυμᾶται διὰ ἀποτελεῖ κι' αὐτὸς μέλος τοῦ θεοῦ κόσμου καὶ διὰ ἡ ὑπερφυσικὴ ἐκείνῃ ἀρωματὴς εἶναι πράγματι γὰρ κατοικεῖα θεῶν καὶ διὰ ἀνθρώπων καὶ μάλιστα σημερινῶν. Προέπει λοιπὸν ἔστω καὶ μὲ πόνο τὰ γούστα πᾶσι χωρὶς ἀγοροπρία ἀπ' ἐκεῖ πῶν ἦρθε ἀφ' ἑκείνου καλὰ στὸ μυαλό του ἀπὸ τὸ ὄνειρο τῆς ὠραῖότητος καὶ ἀρμονίας πῶν κατώρθωσε νὰ δῇ. Γιατὶ πραγματικὰ ὁ Ὀλύμπος δὲν καταπλήσσει τόσοσὺν μὲ τὸν πολυοῦνθεο ὄγκο του, ὅπως θὰ περιμένε κανεὶς, ὅσο μὲ τὴν ὠραῖότητα καὶ ἀρμονία τοῦ σχηματισμοῦ του.

Μία μεγάλη χαράδρα πῶν ἀνοίγεται σὴ χάσμη κάτω ἀπ' τίς κεντρικὲς κορυφές τὸν οὐχὶ βαθεῖα ὡς κάτω στὸν κάμπο τῆς Κατερίνης. Στὴν εἰσοδο τῆς χαράδρας αὐτῆς σχηματίζεται ἕνα εἶδος πύλης ἀπὸ δύο καμμεθίδες βραχώδεις λόφους. Ἐκεῖ στὴν ἀριστερὴ πλάγια εἶναι τὰ κάτασπρα οὐλεῖα τοῦ Αἰτόχωρου πῶν οὐν φροσρὸς φυλάει ἔξω ἀπ' τὴν εἰσοδο τῆς θεῖας περιοχῆς ἀντικρῶσοντας τὴ θάλασσα. Μὲσα ἀπ' αὐτὴ τὴ πύλη ξανοίγει κανεὶς ἐπάνω στὸ γαλάζιο οὐρανὸ νὰ λαμπροκοποῦν οὐν κάτασπρες ὄρθιες φτεροῦδες ἢ κορυφές.

Ἔτσι τίς εἶδαμε τίς κορυφές κατακάθαρως τὸ πρωτὸ τῆς 2 Αὐγούστου 1928 ἀπ' τὰ παλάθρα τοῦ τραίνου καὶ τοὺς δόσομε τὸν πρώτο χειρισμό. Κ' ἔπειτα δὲν παύσαμε νὰ τίς θαυμάζουμε ἀπ' τὸ ἀποκίτητο πῶν μᾶς ἔφερε ἀπ' τὴν Κατερίνη στὸ Αἰτόχωρο. Ἦταν ἡ 10ῃ ἐκδρο-

μῆ τοῦ Ὀρειβατικῶν Συνδέσμου πῶν εἶχεν ἐκθῆς ἐξ ἀρχῆς ἀμειρωθῆ γὰρ τὸν Ὀλύμπο. Τέσσαρες ἀπὸ τοὺς ἰδρυτὰς του εἶχαν κίσει τὸν Αὐγούστο τοῦ 1926 ὑπὸ τὸν τίτλο «Κο'κοι» πῶν εἶχαν τότε, τὴν ἀνάβασι στὴ κορυφὴ τοῦ Προφήτη Ἡλία. Ἐπεχείρησαν παρ' ὅλη τὴν κακοκαιρία νὰ φθάσιν στὴ ψηλότερη κορυφὴ Μύτικα ἀλλὰ ὁ ὁδῆγός τους, παντοκρῆμος ἀνθρώπος δὲν τοὺς ἀκολούθησε στὴ παρατολμία αὐτὴ κ' ἔτσι μόνον ἐκλαρήθησαν καὶ ἀνέβηκαν σὲ ἄλλη κορυφὴ πλάι στὸ Μύτικα, ἀπὸ τὸν ὁποῖον χωρίζεται μὲ λίγγυῶδες εἰς βάθος ὄρημα.

Ἔτσι ἀπὸ τότε περιμέναν τὴ πρώτη ἐκκαιρία γὰρ νὰ συμπληρώσων τὴν ἀνάβαση ὅλων τῶν κορυφῶν.

Ὁ ὄμιλος τώρα ἀποτελεῖται ἀπὸ 21 δοκιμασμένους ὄρειβάτας πῶν θὰ νόμιζε κανεὶς πῶς ἀντιπροσώπευαν ἕνα παρῆλληνο συναγεράμ. Ἀπ' τὰς Ἀθήνας ὁ Ὀρειβατικὸς Σύνδεσμος Ἀθηνῶν ἀντεπροσωπεύετο ἀπὸ τοὺς Στεφανίδην, Νικόπουλον, Μεσιζᾶν, Νάτσον, Γκρόπ, Βίλφ, Παπαδόπουλον, Λοβέρδου, Μουσοῦρην καὶ

τὰ ἀπαραίτητα ἐφόδια τῆς ἡμέρας. Σ' ἕνα τραπέζι τῶν . . . ἐπισήμων ἂς ποῦμε ἀκούσαν μὴ ἤρημη οἰαγῆ φωνὴ νὰ συζητῆ γὰρ τῆς διάφορες τοποθεσίας. Ἐκ πρώτης ὄψεως θὰ ἐτόμιζε κανεὶς διὰ εἶναι ὁ Πρόεδρος τῆς Κοινότητος. Ἀπὸ τὰ λαμπροῦ ὅμως μάτια του ἀνέγνώριζε τέλος πάντων ὄχι χωρὶς ἐκπληξῆ τὸ δημογραφικὸ ζωογράφο κ. Ἰθακήσιου, Δημοσοφικῶν, γιὰτι ἐνοῦσε τὴν ἐλξη τοῦ βουτοῦ καὶ τοῦ ἔδωσε τὴ θέση πῶν τοῦ ὠφείλετο στὴ ζωγραφικὴ τέχνη. Βέβαια γὰρ νὰ τὸ κατορθώσῃ ἔγινε πρώτα ὄρειβάτης, πράγμα εἰς τὸ ὁποῖο δὲν μᾶς ἔχει συνηθίσει ὁ μοντέρνος ζωγράφος. Νὰ κι' ὁ Χρήστος Κάκαλος τραχίαιος ἔρχεται καὶ οὐσαύτως μ' ἕταν ἕταν. Μὰ εἶναι ἀνάγκη οὐσαύτως; Ἡ φῆμη του ἔχει πρὸ πολλοῦ ὑπερβῆ τὰ Ἑλληνικὰ σύνορα καὶ ἔξω ἀλπιτιστικὰ περιοδικὰ τὸν ἀναφέρουν μὲ ἐπαῖνον. Ἀλλὰ κι' ἀπ' τὴν ὠραία διάλεξη τοῦ κ. Σαροῦ περὶ τῶν κορυφῶν τοῦ Ὀλύμπου ἔξεραμε πῶς τὰ πόδια του εἶναι περὶ ἐλαφρὰ καὶ περὶ ὀβείτα κι' ἀπ' τὰ πόδια τῶν ἀγροκατόκτων πῶν κνηρὰ κι' διὰ οὐ αὐτὸν πρώτον ἐπίτρεψαν ὁ Θεοὶ νὰ βρῆ τὴν δίοδο νὰ τοὺς ἐπισκεφθῆ. Ἀλλὰ κι' ἂν δὲν ἔξεραμε διὰ αὐτὰ τὸ γράφον καὶ τὰ μπιλίετα του «Ὁδῆγός τοῦ Ὀλύμπου».

Ἀπὸ τὴν Κάκαλο λοιπὸν ἀρχίζει τὸ κοδοῖν τῶν ὄρειβᾶτων καὶ μπαίνει στο δρόμο προλεπόμενον μὲ τῆς ζωορῶτες εὐχῆς ὅλων. Κοπιλλές κατῆβαιναν ἀπὸ τὰ σπῆτα γὰρ νὰ μᾶς χαϊρεθῶσιν καὶ νὰ μᾶς ἐύχωνται καλὴ ἐπιτυχία. Ἐπιοῦται διὰ αὐτὸ τὸ τελευταῖο ἐδενάμωσο πῶν μερικὲς ρομαντικὲς καρδιές. Ὁ δρόμος πῆρει τὴ π'αγία καὶ μετὰ τὴ ρῆμμα μὲ ὠραία καὶ ἀφθονα νερὰ γίνεται ἀγγροφῶδες ἀκολουθώντας μὲ κορδέλης τὴν κατεθῆτοση τοῦ ὑδαγωγείου καὶ σὲ μιάμιση ὠρα ἀπ' τὸ Αἰτόχωρο φθάσαμε στὴν ἀνοικτὴ τοποθεσία Στανρός. Ἀπὸ τρία γέφυρα παύσηρητὸ ὀρηκῶνα μαζευμένα οὐθῶνται τὰ βαρεὰ κιαριά τους πάνω ἀπ' τὸ κροταλιῆνο ποταμῶν τῆς πηγῆς καὶ δύνουν δροσερὴ οὐα γὰρ τὸν ἠλιοκαμμένο ὀδοιπόρο. Κάτω ἢ γαλάζια θάλασσα τῆς Κατερίνης, μὲ τὸ θερμοκαλὸ κάμπο τῶν βάθος. Πρὸς τὰ ἐκάνω κάλε ἢ κορυφές πῆρουν στὸ βαθὺ μπλε τοῦ μεσομεσοκρῆτικου οὐρανοῦ μὴ θαμβωτικὴ ἀσπεράδα. Ἄ μᾶς ξεγέλασε ὅμως ἡ πρόωγη ἀπόλαυση. Ἐνα ὀμαλὸ σχετικῶς μονοτάτι μᾶς δέχεται τώρα καὶ ἐκτυλίγεται γοητευτικὰ πότε σὲ χλοερὰ λευβάδα, πότε μέσα σὲ πυκνὴς λίτες πῶν τὰ ξερὰ φύλλα τους τοῦ σπρόνουν πυκτὸ καὶ μαλακὸ στρώμα, πότε σὲ φτέρες δλόδρους ψηλές καὶ κανονικές.

Συγχρότως κάτω ἀριστερὰ ἢ χαράδρα ἀλλάζει ὄψεις καὶ τοποθεσίας. Ὁ Χρήστος Κάκαλος; μᾶς ὀνομάζει λεπτομερῶς τῆς θέσεις. Ἐξίμαστε πάνω ἀπ' τὸ Βυθὸ καὶ περπατοῦμε στὴ Λεύκα. Πῶν πέρα περνοῦμε τὴ Γκόρτσα, ἕνα στενὸ ἀλλὰ ὀμαλὸ λαμὸ καὶ κατόπιν ἐπεφοραλαγγίζομε ὀλιγοδεξιά καὶ βλέπομε ἀπέναντι τὸν Κοκκινόβραχο πάνω ἀπ' τὴν χαράδρα τῆς πηγῆς Ἰτανος. Πληροῖστερα στὸ μονοπάτι ἢ μικρὰ πηγὴ Κολοκῶδες. Ἀνηφορίζοντα; διαρκῶς φθάνομε στὸ διάσελο καὶ βλέπομε κάτω ἀπὸ ἀπότομα βράχια τὴν χαράδρα τοῦ Παλαιομοροστῆριου. Σὲ μισὴ ὠρα ἀπ' ἐκεῖ περνώντας τὸ Στραγοντέρι φθάνομε πηγὴ Σκούρτα πῶν ἔχει ἀπ' ἐπάνω τὴ

Τὰ

“Ἐκδρομικὰ,

ἔχονται σπουδῶς συνεργά-
τας συνδρομητᾶς καὶ ἀνα-
γνώστας των

τὸν καινούριον

Χρόνον

Ἐτυχισμένον

Καλοπέσον. Ἀπὸ τὰς Πάτρας συμμετεῖχε ὁ ἀριστοτάτος Ὀρειβατικὸς Σύνδεσμος Πατρῶν μὲ τρεῖς θαυμάσιους ὄρειβάτας τῶς Οἰκονομῶντιου Προέδρου, Δρακιδῆ ἡλικίας 55 ἐτῶν πῶν θὰ τὸν ζήτησαν τὰ καλύτερα παλλικῶνα καὶ Ἀποτοῦνη. Ἀπὸ τὴν ἰάροσσα ὁ Ὀμιλος Ἐκδρομῶντων Ἀρῶσης μὲ τοὺς Μιλάκη, Πενιτοῦπουλον, Λαφρόπουλον, Τουφεξῆν καὶ Μιλάκη ἀδελφῶν τοῦ πρώτου, Ἀπ' τὴ Θεσσαλονίκη ὁ Ζωσιάδης, ἀπ' τὴ Φλώρινα ὁ Μόδης κι' ἀπ' τὴν Κατερίνη ὁ Πητοβάς. Τὸ ἤρημο χωριὸ τοῦ Αἰτόχωρου δὲν θὰ περιμένε τίποτα ἀνωτάτωσῃ ἐκείνου τὸ πρωτὸ.

Ἐν τούτοις ἢ ἀγορὰ του προσεφῆθηκε νὰ ἰκανοποιῆσῃ τὰ γούστα ὅλων αὐτῶν τῶν στομάχων. Οἱ μικροὶ φρόθοι μὲ τὰ ἀγίζιζοντα ψωμιὰ πόλιορηθῆσαν. Παλάντζες μὲ ντομάτες καὶ κρεμμύδια ἐλλειγναι ἄλλων φροστων ἐδοῦλεσαν θαυραδῶδες. Ἀρπὰ ἐμοιράζοντο καὶ ὅλοι οἱ πωληταὶ προσεφῆσαν καὶ ζωορῆς εὐχῆς γὰρ τὴν ἐπιτυχία τῆς ἀναβάσεως. Ἐπὶ τέλος τὸ καφετεῖο τῆς μικρῆς πλατείας οὐνεκέντροωσιν πᾶσι ὅλους καὶ ὁ ὄγκος τῶν διαφόρων τροφῶντων ἐμοιράσθηκε σὲ τέσσαρα ὑπομονητικὰ ζῶν τὰ ὁποῖα καὶ ἔργων πρώτα γὰρ τὴν θέση Καλύβα ὅλων θὰ ἐφθάναμε τὸ βράδυ καὶ θὰ διαλυτερετάμε. Ἐμειναν βέβαια στὸ σᾶκκο τοῦ καθενὸς

θέου Γκαβού και άπέραντη στη σπηλιά Σπαρού. Είναι ή τελευταία πηγή και την άπολαμβάνουμε όσο πρέπει. Σε δυο ώρες τελειώνοντας πλέον τη πορεία της ημέρας φθάσαμε με το σούρουπο στη θέση Καλύβα, όπου οι άγωγάτες είχαν κι' ελας φθάσει κι' ή πρώτες φλόγες της φωτιάς: δλοί-

σταθερά για κάθε δυοάρεστο άπρόβλεπτος στον στην άρχή της χαράδρας ή άνάβαση έγινε άμαλή.

Είμεθα στους πόδας της πρώτης κορυφής, του Προφήτη 'Ηλία (ύψ. 2787 μ.) 'Ο όρειβάτης αυτός προσήτης έχει σ' ελας της κορυφής το καταφύγιο του και οι άναβαίνοντες άπαθεί του, όρειβάται πάντοτε τον αγαπούν για την πολύτιμη φιλοξενία του. Ένα έκκλησάκι από πέτριες άσόνδετες, που μόλις έξχει από το έδαφος με ένα όμοιο περίβολο. Έκει μαζευτήκανε ο ένας κοντά στον άλλον περιμένοντας το λαμπρό φαέθωνα που μαζί με το φώς θα μας έφερνε και της πρώτες ακτίνες θερμότητας.

Κάτω στο βάθος της άπέραντης θάλασσας τ' όδοισμα δαναμώνει αλλά στον όρζοντα δε φαίνεται κανένα σημείο διαυγείας. Σε λίγο όλοι παρατεταγμένοι βλέπομε μια άπ' της πειώ φαντασμαγορικός άνατολής, ή θολωμένη όμως άτμόσφαιρα δεν μας άφησε να δοθμε τ'ν άπέραντο χάστη της 'Ελλάδος όχι μόνο αυτό αλλά οί λίγο με μια άπίστευτη έναλλαγή μαύρα όγκώδη σύντεφα ύψώνονται οά γίγαντες μέσα άπ' της χαράδρας και συγκνερωόονται άπειλητικά επάνω άπ' το κεφάλι μας. Φαίνεται ότι οί «τά πανθ' όρδοντε» θεοί δεν είχαν άντιληφθή έγκείως τη παρουσία μας και έτοιμάσαν κανένα σφοικράσιωμα στα δώματά τους. Αυτή ή έπεσβολική μανία καθαρότητας των θεών οάν μερικόν 'Αθηναίων τοικουρών μας έκατε έντέπωση γιατί όπως είδαμε κατόπιν δεν έφαινετο πουθενά οίτε ίχνος ρυκτερινης άκαθαροίας. Όλα ήσαν γδαρμένα κυριολεκτικώς άπ' το συχρό πλύσιμο.

Μά να που με την ίδια άνέλπισση τώρα έναλλαγή όλοι αυτοί οί σκοτεινοί όγκοι οάν να έλαβαν ραδιοτελεγραφικώς αντίθετες διαταγές από το τεφεληγηρέτη Λία έσκνεσαν πάλι να διαλυθον και οάν κατάσπρα πελώρια φείδια γλυστοροόσαν τώρα και έχόνοντο μέσα στις βαθείς φάραγες.

Είμεθα μόνον ένδεκα εκτός του Κάναλου αλλά στις δεκάμιση ήρθε και δευτέρα όμάς με άλλους τέσσαρες άπ' τη Καλύβα

Κατάβασις από το Θρόνο του Διός:
Φωτ. κ. Η. Νικοπολίου

να δυνάμωναν κι' έφρόνιζαν το σκοτεινωμένο τώρα βάθος. Μόνο τα αιώνια χιόνια που κρατεί ή χαράδρα άπορίζαν άκόμη. Μεγάλα κομμάτια άπ' αυτό που μετεφύραμε κοντά στη κατασκήνωση έστάλαζαν καθαρό παγωμένο νεράκι ο' ένα βαθουλωτό πελεκημένο κομμά από ρόμπολο. Στη λάμψη της φωτιάς χαιροτόμε τον πολύτιμη, όπως θάλεγε ο Όμηρος, όρειβάτην Στεφανίδη που μας είχε δώσει ραντεβού εκεί πάνω. Σε λίγο το στρατόπεδο ήσυχάζει γιατί ή ώρες είναι πολύτιμες και την άλλη μέρα ή δυνάμεις άκματες πρέπει να επιδιώξουν τον κύριο σκοπό της άναβάσεως. 'Η κόκκιτες φλόγες της φωτιάς φωτίζουν άμορφους τώρα όγκους και δίνον περιέργα σχήματα στις οκίς αλλά και το δλοστρόγγυλο φεγγάρι, κάτασπρο, άγνό, χύνει στις πλαγιές, στα δέντρα παντού μια μαγική έξαλλωση.

Στη μία παρσά τέταρτο προ μισημβρίας της 13ης Δεγούστου μας ξέπνησε το ξεπνητήρη, το όπολον σ' αυτή τη περίπτωση ήταν ένας ουνάδελφος προικισμένος μ' αυτό το μεγάλο προσόν και τώρα έλειτούργησε με μεγάλη πραγματικά άκρίβεια οά μηχανή.

Άμέσως ηθνηρομοί άνταλάσσονται, άρβύλες άναζητούνται και στη μια άκριβώς σύμφωνα με το πρόγραμμα ή ρυκτερινη πομπή με επικεφαλής τον Κάναλο ξεκινά, όχι χωρίς να άφήση πίσω της μερικόν άδιόρθωτους ύπαράδες που προτιμούν άντι να χαιρετήσουν τον ήλιο άπ' τη κορυφή του Προφήτη 'Ηλία, να τους χαιρετήση αυτός στη Καλύβα διά μέσου των μισοανοιγμένων βλεφαριδών του. Ενθός μετά το πέραςμα μικρού ρέματος δεξιά της Καλύβας, άρχίζει ο άνήφορος μέσα από τα ρόμπολα με σταθερή και άρκετά μεγάλη κλίση. Όταν τα ρόμπολα τελείωσαν άντικρούσαμε γυμνές άπότομες χαράδρες με βράχια άπειλητικά, ελα φαντασμαγορικά στο φώς του φεγγαριού.

Η ονοχή των άναβατών έγινε πιο

ήταν άμέσως αισθητό, κι' έν τοίτοις αυτό είναι ένα πολύ φυσικό αποτέλεσμα της άραιομένης άτμόσφαιρας. Έτσι φύγαμε καλοημεμένοι από το Προφήτη 'Ηλία και ακολουθώντας τη κορυφογραμμή φθάσαμε στη βάση του πρώτου βραχώδους συγκροτήματος που λέγεται Στεφάνι ή Θρόνος Διός.

(Το τέλος εις το προσεχές)

Ό Κάναλος

Σάιτο κ. Ίθακησιου
όπου έμεναν άκόμη έξη άλλοι με την άπόφασι να χουζουρέγουν εκεί όλη την ήμέραν και τ' άνίθουν την έπομένη στην έπόλοιπες κορυφές. Μν θα πίστευε κανείς ότι σ' εκείνο το τερόσιο ύψος ο ήλιος έκαγε πραγματικά ενώ στη παραμικρή οκιά που έσχηματιζετο, το κρύο